

ΤΕΙ ΠΕΙΡΑΙΑ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

*«ΙΑΜΑΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ
-ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ»*

ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ
ΛΕΓΚΙΤΣΑ ΣΤΕΦΑΝΙΑ – ΦΩΤΕΙΝΗ
Α.Μ. 327

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ
ΜΥΛΩΝΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΑΘΗΝΑ, 2014

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ

- ⊙ Ιστορική αναφορά των ιαματικών πηγών
- ⊙ Κατηγορίες πηγών
- ⊙ Μεταλλικά ύδατα
- ⊙ Γεωγραφικός και γεωλογικός καταμερισμός των ιαματικών πηγών
- ⊙ Περιγραφή των κυριότερων ιαματικών πηγών
- ⊙ Τρόποι αναζήτησης-θεραπείες των ιαματικών πηγών και οδηγίες για την σωστή λουτροθεραπεία
- ⊙ Η φυσικοχημική σύσταση των πηγών
- ⊙ Νόμοι και διατάγματα για τις πηγές-τρόποι αναγνώρισης των πηγών
- ⊙ Εκμετάλλευση ιαματικών φυσικών πόρων και φορείς λειτουργίας αυτών
- ⊙ Συμπεράσματα
- ⊙ Βιβλιογραφία

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ

Λουτροθεραπεία στην Αρχαία Ελλάδα

- ◉ 1500 π.Χ: Η χρήση λουτρών ξεκινάει από τους αρχαίους Έλληνες.
- ◉ 1300 π.Χ: Τα λουτρά αρχίζουν να χρησιμοποιούνται σαν θεραπεία για παθήσεις.
- ◉ 900 π.Χ: Για τα λουτρά αρχίσανε να χρησιμοποιούνται οι εμβάσεις.
- ◉ 500 π.Χ: Καθιερώθηκαν δημόσια και ιδιωτικά λουτρά για διάφορες χρήσεις.
- ◉ 200 π.Χ: Τα λουτρά αρχίσανε να εμποροποιούνται.

- ❖ Ο πρώτος παρατηρητής των ιαματικών πηγών ήταν ο ιστορικός Ηρόδοτος (484-410 π.Χ).
- ❖ Ο Ιπποκράτης (460-375 π.Χ) διέκρινε τα φυσικά νερά σε:
  - Ελώδη
  - Όμβρια
  - Μεταλλικά
- ❖ Κατά την Ρωμαϊκή εποχή περίφημοι Έλληνες ιατροί ασχολήθηκαν με την υδροθεραπεία (Ηρόφιλος, Ερασίστρατος, Γαληνός κ.α.)

Η Λουτροθεραπεία στην Σύγχρονη Ελλάδα

- ◉ Από την εποχή του Καποδίστρια και του Όθωνα (1830-1833 μ.Χ) γίνονται χημικές αναλύσεις των πηγών
- ◉ Μετά τον 2ο Παγκόσμιο πόλεμο έγιναν βελτιώσεις ή και καινούρια ιδρύματα.
- ◉ Από το 1950 έως και σήμερα υπάγονται στις αρμοδιότητες του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.)

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΗΓΩΝ

- ◉ **Ακρόθερμες ή απλές θερμές πηγές**
- ◉ **Απλές οξυπηγές**
- ◉ **Αλκαλικές πηγές**
  - ✓ Αλκαλικές οξυπηγές
  - ✓ Αλκαλικές χλωριονατριούχες
  - ✓ Αλκαλικές – θεικές
- ✓ Αλκαλικές – χλωριονατριούχες – θεικές
- ✓ Αλκαλικές και υδροανθρακικές των αλκαλικών γαιών
- ◉ **Πηγές των αλκαλικών γαιών**
  - ✓ Των αλκαλικών γαιών – υδροανθρακικά οξυπηγές
  - ✓ Των αλκαλικών γαιών – υδροανθρακικές – θεικές
  - ✓ Των αλκαλικών γαιών – υδροανθρακικές – χλωριονατριούχες
  - ✓ Των αλκαλικών γαιών – υδροανθρακικές – χλωριούχες
- ◉ **Πηγές χλωριονατριούχες και αλιπηγές**
  - ✓ Χλωριονατριούχες αλκαλικές ή αλιπηγές αλκαλικές
  - ✓ Χλωριονατριούχες των αλκαλικών γαιών – υδροανθρακικές
  - ✓ Χλωριονατριούχες – χλωριούχες των αλκαλικών γαιών
    - ✓ Χλωριούχες – θεικές
    - ✓ Χλωριούχες γυψοπηγές
    - ✓ Χλωριούχες πικροπηγές
- ◉ **Θεικονατριούχες και πικροπηγές**
- ◉ **Σιδηρούχες πηγές**
  - ✓ Σιδηροπηγές
  - ✓ Σιδηρούχες και των αλκαλικών γαιών υδροανθρακικές οξυπηγές
  - ✓ Σιδηρούχες – χλωριονατριούχες και σιδηρούχες πηγές
    - ✓ Σιδηρούχες αξιοπηγές

- ◉ **Θειούχες**
  - ✓ θειονατριούχες πηγές
  - ✓ Υδροθειοπηγές
  - ✓ Καθραυτό όξινης πηγές
  - ✓ Απλές αλκαλικές ή όξινου χαρακτήρα
  - ✓ Καθραυτό αλκαλικές πηγές

- ◉ **Ραδιενεργές πηγές**

- ◉ **Πηγές σπανιότερων συστατικών βαρέων μετάλλων κλπ**

- ◉ **Αρσενικούχες πηγές**

ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΥΔΑΤΑ

Προέλευση των μεταλλικών υδάτων

Προέρχονται από τα έγκατα της γης, ως λάβα και ηφαιστειακοί ατμοί και αυτό αποδεικνύεται με την παρουσία σε αυτά στοιχεία της κεντρικής ζώνης, τα οποία δεν συναντώνται στα ανώτερα στρώματα του υπεδάφους.

○ Ενδογενούς προέλευσης ύδατα

- Προέρχονται από ρήγματα ορυκτοφόρων ή σχετίζονται προς μεταλλευτικής φλέβας ή από βραχωδών ρωγμών, οι οποίες ενώνονται με τα ρήγματα. εκρηξιγενή πετρώματα.
- Τα ύδατα της κατηγορίας αυτής, έχουν υψηλή θερμοκρασία και μπορεί να φτάσει τους 80ο βαθμούς κελσίου.
- Έχουν παροχή κατά κανόνα ρυθμική, η οποία είναι ανεξάρτητα από τις εποχές του έτους και των μετεωρολογικών φαινομένων (βροχές, τήξη χιονιών κλπ).
- Αυτά περιέχουν στοιχεία, τα οποία δεν συναντώνται σε εξωγενούς ή μετεωρικής προέλευσης μεταλλικά ύδατα

○ Εξωγενούς προέλευσης ύδατα

- Εξέρχονται πάντοτε από τα ρήγματα. Τα ύδατα αυτά δύναται να συναντώνται σε όλες τις χώρες.
- Η παροχή των υδάτων αυτών είναι μεταβλητή και αυξομειώνεται από εποχή σε εποχή και από έτος σε έτος. εμπλουτίζονται από τα μετεωρικά ύδατα
- Η θερμοκρασία τους σπάνια υπερβαίνει τους 25ο – 30ο κελσίου.

Συστατικά των μεταλλικών υδάτων

Τα στοιχεία τα οποία παραλαμβάνουν τα μεταλλικά ύδατα κατά την υπόγεια διαδρομή τους, βρίσκονται σε στερεά ή σε αερώδη κατάσταση.

◉ Αέρια Συστατικά

- ❖ Διοξείδιο του άνθρακα
- ❖ Υδροθείο
- ❖ Άζωτο
- ❖ Οξυγόνο
- ❖ Υδρογόνο

◉ Στέρεα Συστατικά

- ❖ Νάτριο
- ❖ Κάλιο
- ❖ Λίθιο
- ❖ Ασβέστιο
- ❖ Μαγνήσιο
- ❖ Σίδηρος
- ❖ Αργίλιο
- ❖ Μαγγάνιο
- ❖ Χαλκός

- ❖ Πυρίτιο
- ❖ Χλώριο
- ❖ Βρώμιο και Ιώδιο
- ❖ Θείο
- ❖ Αρσενικό
- ❖ Βόριο
- ❖ Φώσφορο
- ❖ Οργανικές ουσίες
- ❖ Ιζήματα και ίλεις

⊙ Ιονισμός και κολλοειδής κατάσταση των μεταλλικών πηγών

Τα βρίσκουμε διαλυμένα στα μεταλλικά ύδατα στοιχεία, σύμφωνα με τη διατυπωμένη και πειραματική αποδεδειγμένη θεωρία, του Σουηδού χημικού Arrhenius, της ηλεκτρολυτικής διάστασης ή του ιονισμού, βρίσκονται κατά μεγάλο μέρος καταμερισμένα σε ιόντα.

Οι χημικές ουσίες οι οποίες εμφανίζουν κατά την διάλυσή τους το ανώτερο φαινόμενο της ηλεκτρολυτικής διάστασης, ο Arrhenius, ονόμασε ηλεκτρολύτες.

Κατιόντα

ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΥΔΑΤΑ

Θετικό Φορτίο Ηλεκτρισμού

Κάλιο	K
Νάτριο	Na
Αμμώνιο	NH ₄
Λίθιο	Li
Ασβέστιο	Ca
Μαγνήσιο	Mg
Σίδηρος	Fe
Μαγγάνιο	Mn
Αργίλιο	Al
Στρόντιο	Sr
Αρσενικό	Ar

- ⊙ Αυτά είναι τα στοιχεία που συναντώνται συνήθως στα μεταλλικά ύδατα που προσδιορίζονται υπό την μορφή των ιόντων.

Ανιόντα

Αρνητικό φορτίο Ηλεκτρισμού

Χλώριο	Cl
Ιώδιο	I
Βρόμιο	Br
Θειικό ιόν	SO ₄
Υδροθειοϊόν	HS
Θειοθεικόν ιόν	S ₂ O ₃
Ανθρακικόν ιόν	CO ₃
Υδροανθρακικό ιόν	HCO ₃
Υδροφωσφορικό ιόν	HPO ₃
Νιτρικό ιόν	NO ₃
Βορικόν ιόν	HBO ₃
Μεταπυριτικόν ιόν	H ₂ SiO ₃

◉ **Ραδιενέργεια των μεταλλικών υδάτων:**

Μεταλλικά ύδατα διερχόμενα από ραδιούχα πετρώματα παραλαμβάνουν το ραδόνιο ή εκπομπή του ραδίου και καθίστανται ραδιενεργά.

◉ **Μέτρηση της ραδιενέργειας:**

Για την μέτρηση της ραδιενέργειας των μεταλλικών υδάτων χρησιμοποιείται μια ειδική συσκευή, το ηλεκτροσκόπιο, τα αποτελέσματα της μετρήσεως εκφράζονται σε ηλεκτροστατικές μονάδες εκ των οποίων, αυτές που χρησιμοποιούνται είναι η μονάδα Mache και η μονάδα Curie

◉ **Η Φυσικοχημική έρευνα των μεταλλικών υδάτων περιλαμβάνει:**

- ❑ Τους οργανοληπτικούς χαρακτήρες
- ❑ Τις φυσικοχημικές σταθερές
- ❑ Τη χημική ανάλυση η οποία καθορίζει το ποσό και το ποιόν των εν διαλύσει στα μεταλλικά ύδατα στερεών συστατικών και των αερίων
- ❑ Τέλος, για το συνδυασμό των προσδιορισθέντων ιόντων καταστρώνεται από τον χημικό ο τελικός πίνακας, ο οποίος δίνει την εικόνα της εις άλατα συστάσεως του μεταλλικού ύδατος.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΑΙ ΓΕΩΛΟΓΙΚΟΣ
ΚΑΤΑΜΕΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ
ΠΗΓΩΝ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΑΙ ΓΕΩΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΤΑΜΕΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ

Η γεωγραφική κατανομή των μεταλλικών πηγών της χώρας μας έχει ως ακολούθως:

Στερεά Ελλάδα	156 πηγές
Θεσσαλία	57 πηγές
Ήπειρος	56 πηγές
Μακεδονία	115 πηγές
Θράκη	25 πηγές
Πελοπόννησος	114 πηγές
Νήσοι	229 πηγές

Οι πηγές των νήσων κατανέμονται ως εξής:

- ❖ Εύβοια 23,
- ❖ Ιόνιοι 34,
- ❖ Κυκλάδες 30,
- ❖ Αιγαίου 42,
- ❖ Κρήτη 100

Εκ του συνόλου των 752 πηγών, βρίσκονται σε χρήση 348, άλλες σε ευρεία άλλες σε περιορισμένη κλίμακα και χρησιμοποιούνται ως:

- Οι πηγές των νήσων κατανέμονται ως εξής:
- ❖ Για λουτρά----180 πηγές περίπου
- ❖ Για λουτρά και πόσιν ύδατος---20 πηγές περίπου
- ❖ Για πόσιν ύδατος---148 πηγές περίπου

- Οι πηγές των νήσων κατανέμονται ως εξής:
- ❖ Η γεωγραφική κατανομή των μεταλλικών πηγών συνδέεται στενότερα με την μορφολογία (από γεωλογικής άποψης) του εδάφους και της εν γένει περιοχής αυτών.

Για παράδειγμα:

- Οι πηγές Κυλλήνης, Καϊάφα και Βρωμονερίου οφείλουν την γέννηση τους στα ρήγματα τα οποία σχημάτισαν την δυτική ακτή της Πελοποννήσου
- Οι πηγές της Αιδηψού οφείλονται στο ρήγμα το οποίο σχημάτισε τον Ευβοϊκό κόλπο

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΑΙ ΓΕΩΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΤΑΜΕΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ

○ Πηγές Τουριστικής Σημασίας

Περιοχή	Νομός	Περιοχή	Νομός
Αιδηψός	Ευβοίας	Κυλλήνη	Ηλείας
Βουλιαγμένη	Αττικής	Λουτράκι	Κορινθίας
Ελευθεραί	Καβάλας	Μέθανα	Αττικής
Ικαρία	Σάμου	Νιγρίτα	Σερρών
Καΐαφα	Ηλείας	Πλατύστομο	Φθιώτιδος
Καλλιθέα	Δωδεκανήσω ν	Σμόκοβο	Καρδίτσας
Καμένα Βούρλα	Φθιώτιδος	Υπάτη	Φθιώτιδος
Κύθνος	Κυκλάδων		

○ Πηγές Τοπικής Σημασίας που εμφανίζουν σημαντική κίνηση

Περιοχή	Νομός	Περιοχή	Νομός
Αριδαία	Πέλλης	Μουρτσανιά ου	Αιτωλ/νίας
Γενησαία	Ξάνθης	Νέα Απολλωνία	Χαλκιδικής
Δρανισιά	Καρδίτσας	Παληοσάρα γα	Πρεβέζης
Θέρμη Μυτιλήνης	Λέσβου	Σέδες	Θεσσαλονί κης
Θερμοπύλες	Φθιώτιδος	Σιδηρόκαστ ρο	Σερρών
Λαγκαδάς	Θεσσαλονίκη ς	Τραιανούπο λις	Έβρου

**ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΑΙ ΓΕΩΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΤΑΜΕΡΙΣΜΟΣ
ΤΩΝ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ**

○ **Πηγές Τοπικής Σημασίας που εμφανίζουν περιορισμένη κίνηση**

Περιοχή	Νομός		Περιοχή	Νομός
Αγία Ειρήνη	Δωδεκανήσων		Αραχωβίτικα	Αχαΐας
Αγία Παρασκευή	Χαλκιδικής		Βρωμονέρι	Μεσσηνίας
Αγιάσματα	Χίου		Γιάννες	Κιλκίς
Άγιοι Απόστολοι	Χαλκιδικής		ευθαλού	Λέσβου
Άγιος Βάρβαρος	Αιτωλ/νίας		Ευρυάλη	Γλυφάδας
Άγιος Ιωάννης	Λέσβου		Εχίνος	Ξάνθης
Άγιος Φωκάς	Δωδεκανήσων		Κόλπου Γέρας	Λέσβου
Αγραπιδόκαμπος	Αιτωλ/νίας		Κουνουπέλι	Ηλείας
Αδαμάς	Κυκλάδων		Λιτσέκι	Αιτωλ/νίας
Αμάρυνθος	Ευβοίας		Λουτρό Ελένης	Κορινθίας

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΑΙ ΓΕΩΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΤΑΜΕΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ

Περιοχή	Νομός		Περιοχή	Νομός
Μανδράκι	Δωδεκανήσων		Σελιανίτινα	Αχαΐας
Μπιθούλκι	Ηλείας		Σουβάλα Αιγίνης	Αττικής
Ξυλοκέρα	Φθιώτιδος		Στάχτη Ποριάρη	Αιτωλ/νίας
Παληοβράχα	Ηλείας		Τεταρτία	Ζακύνθου
Πελόπιον Πουρνάρι	Κυκλάδων		Τζανουδιάνα- Λουμπινάρε	Χανίων
Πλάκα Θήρας	Δωδεκανήσων		Φρασινιά	Ηλείας
Ηραία	Αρκαδίας		Χανόπουλο	Άρτης
Θειάφες Χάρου	Κυκλάδων		Χέλοβα Μπανιώτη	Αιτωλ/νίας
Θέρμα	Δωδεκανήσων		Χριστιανού	Λέσβου
Θέρμες Κουρτζή	Λέσβου		Χριστού Αθέρμη	Κυκλάδων
Καβάσιλα	Ιωαννίνων		Ψάθι	Αρκαδίας
Κόκκινο νερό	Λαρίσης		Ψαρόθερμα	Έβρου
Κόκκινο στεφάνι	Αιτωλ/νίας			
Πολύχνιτος	Λέσβου			

⊙ Πηγές Πόσιμου Μεταλλικού Ύδατος

Περιοχή	Νομός
Ξυνό νερό	Φλωρίνης
Σαρίζης	Κυκλάδων
Σουρωτή	Θεσσαλονίκης

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ
ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ

◉ **ΑΙΔΗΨΟΣ**

- ❖ Βρίσκεται βορειοδυτικά του νησιού Ευβοίας
- ❖ Περιλαμβάνει μεγάλο αριθμό πηγών θερμοκρασίας από 34ο – 71,2ο Κ
- ❖ Οι πηγές της Αιδηψού ανήκουν στην κατηγορία των αλιπηγών-Μια από αυτές είναι ραδιενεργός αλιπηγή-Επίσης υπάρχει μια ολιγομεταλλική πηγή πόσιμου ιαματικού εδάφους.

❖ **Ιστορικό:**

Τα λουτρά της Αιδηψού είχαν την φήμη από την αρχαιότατη εποχή για τα αξιόλογα αποτελέσματα τους. Χρήση των λουτρών της Αιδηψού έχουμε από το έτος 83 π.Χ

❖ **Εγκαταστάσεις υδροθεραπείας:**

20 δημόσια και ιδιωτικά υδροθεραπευτήρια τα περισσότερα των οποίων λειτουργούν εντός των ξενοδοχείων με σύνολο περίπου 260 λουτήρων. Εκτός των ιδιωτικών, λειτουργεί και το υδροθεραπευτήριο του Ε.Ο.Τ. «Οι Άγιοι Ανάργυροι».

Εκτός των λουτρών γίνεται χρήση στην Αιδηψό, πόσιμου μεταλλικού ύδατος (πηγή Παπαϊωάννου).

❖ **Συγκοινωνία:**

Από Αθήνα μέσω της Εθνικής οδού μέχρι την Αρκίτσα (χλμ 151). Από Αρκίτσα μέχρι Αιδηψό μέσω του φέρρου – μπώτ (μίλια 7). Επίσης από Αθήνα μέσω Χαλκίδα (285 χλμ)

❖ **Θεραπευτικές ιδιότητες:**

- 1) Χρόνιοι Ρευματισμοί ή υπόξεις, παραμορφωτική αρθρίτιδα, σπονδυλαρθρίτιδα, νευρίτιδες, ισχιαλγία, οσφυαλγία κλπ. Μετατραυματικές δυσμορφίες και αγκυλώσεις.
- 2) Γυναικολογικές παθήσεις χρόνιες (σαλπγγίτιδα, ενδομητρίτις, ωθηκική ανεπάρκεια, λευκόρροια, μορφές τινές στειρώσεως).

◎ **ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗ**

Βρίσκεται στη Νότια ακτή της Αττικής σε απόσταση 25 χλμ από την Αθήνα και καταλαμβάνει μια πευκόφυτη παραλιακή έκταση.

✓ **Ιστορικό:**

Επί Τουρκοκρατίας η λίμνη Βουλιαγμένης ήταν γνωστή. Καλούμενη Rouqueville Vouliasmenos ή Karachi εκ της Τούρκικης λέξεως Καρά – σού, η οποία σημαίνει μέλαν ύδωρ. Πράγματι το ύδωρ της λίμνης από μακριά απόσταση λόγω της προσπιπτούσης σε αυτήν σκιά του βράχου φαίνεται μέλαν.

✓ **Εγκαταστάσεις υδροθεραπείας:**

- Υδροθεραπευτήριο θερμών λουτρών με 48 λουτήρες διαφόρων κατηγοριών.
- Η θέρμανση του ιαματικού ύδατος γίνεται μέσω συγχρονισμένων μηχανικών εγκαταστάσεων.
- Φυσική θερμοκρασία του ιαματικού ύδατος που είναι 24,6ο Κ. .
- Έχει και συγχρονισμένες εγκαταστάσεις θαλάσσιων λουτρών του Ε.Ο.Τ..

✓ **Θεραπευτικές ενδείξεις:**

- 1) Ρευματικές παθήσεις, χρόνιαι ρευματισμοί των άρθρων, νευραλγίες, μυαλγίες, οσφυαλγίες, ισχυαλγίες.
- 2) Γυναικολογικές παθήσεις, σαλπινγίτιδα, ενδομητρίωση

⊙ **ΕΛΕΥΘΕΡΑΙ**

- Υπάγονται στην κοινότητα Ακροποτάμου του Ν. Καβάλλας, απέχουν από αυτή 71 χλμ και 56 χλμ από τη Ελευθερούπολη.
- Οι πηγές βρίσκονται σε απόσταση 1.5 χλμ από την παραλία και είναι εντός κατάφυτης κοιλάδας, στην οποία ρέει ο ποταμός Μαρμαράς, και είναι νότια του όρους Παγγαίου.
- Υπάρχουν τρεις (3) πηγές περίπου, φυσικοχημικής συστάσεως που ανήκουν στην κατηγορία των **αλκαλικών χλωριονατριούχων** και των **αλκαλικών γαιών οξυπηγών**.
- Έχουν θερμοκρασία 40,6ο – 41,5ο Κ και ραδιενέργεια 0.55 – 0,65 μονάδες Mache.

⊙ **Εγκαταστάσεις υδροθεραπείας:**

Υπάρχει υδροθεραπευτήριο με ατομικούς λουτήρες και δύο δεξαμενές κοινής λούσεως.

⊙ **Θεραπευτικές ενδείξεις:**

- 1) Χρόνιοι ρευματισμοί και υπόξεις
- 2) Αρθρικές παθήσεις 3) Γυναικολογικές παθήσεις

ΠΗΓΕΣ

Θερμοπύλες	Νέα απολλώνια
Ικαρία	Νιγρίτα
Καϊάφας	Πλατύστομο
Καλλιθέα Ρόδου	Σάριζα
Καμένα Βούρλα	Σμόκοβο
Κύθνος	Σουρωτή
Κυλλήνη	Τραϊανούπολη φερρών
Λαγκαδάς	Υπάτη
Λουτράκι	Θέρμη Λέσβου
Μέθανα	

ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ - ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ
ΤΩΝ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ ΚΑΙ ΟΔΗΓΙΕΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΩΣΤΗ ΛΟΥΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ - ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ ΤΩΝ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ
 ΠΗΓΩΝ ΚΑΙ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΩΣΤΗ
 ΛΟΥΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

Αναζήτηση μέσω παθήσεων

ΙΑΜΑΤΙΚΟΣ ΦΥΣΙΚΟΣ ΠΟΡΟΣ	ΡΕΥΜ ΑΤΙΚΕ Σ	ΓΥΝΑΙΚ ΟΛΟΓΙΚΕ Σ	ΔΕΡΜ ΑΤΙΚΕ Σ	ΝΕΥΡΟ ΛΟΓΙΚΕ Σ	ΑΝΑΠΝΕ ΥΣΤΙΚΟΥ	ΟΥΡΟΠ ΟΙΗΤΙΚΟ Υ	ΓΑΣΤΡΕ ΝΤΕΡΙΚΟ Υ
Αγιασμάτων	√	√					
Αγ. Φωκά	√		√	√	√		√
Αγίου Βαρβάρου	√	√	√				√
Αγίας Παρασκευής	√	√	√			√	
Αγ. Αποστόλων							
Αγ. Κυριακή	√	√		√			
Αγκίστρου	√						
Αγραπιδιών- Λιμνοχωρίου	√		√				√
Αιδηψού	√	√	√	√			
Ακριτών							
Αμαράντου	√			√	√		
Αμμουδάρας	√		√		√		

ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ - ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ ΤΩΝ
ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ ΚΑΙ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΩΣΤΗ
ΛΟΥΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

Αναζήτηση μέσω γεωγραφικής θέσης

Μπορούμε να τις τοποθετήσουμε και διαφορετικά βάση των κυριότερων ιαματικών πηγών, δηλαδή:

◉ **Ρευματικές**

Καμένα Βούρλα, Αιδηψός, Θερμοπύλες, Θερμή Λέσβου, Ικαρία, Κύθνος, Λαγκαδάς, Ν.Απολλωνία.

◉ **Αναπνευστικού συστήματος**

Θερμοπύλες, Σμόκοβο, Κυλλήνη.

◉ **Γυναικολογικές**

Θερμοπύλες, Μέθανα, Λαγκαδάς, Ν. Απολλωνία, Υπάτη,...

◉ **Δέρματος**

Αριδαία, Υπάτη, Καϊάφα, Θερμοπύλες,...

◉ **Ήπατος και χοληδόχου**

Πλατύστομο, Λουτράκι, Καϊάφα, Καλλιθέα Ρόδου,...

◉ **Θρέψης**

Πλατύστομο, Λουτράκι, Καλλιθέα Ρόδου,...

◉ **Κυκλοφορικού Συστήματος**

Υπάτη, Λαγκαδάς,...

◉ **Νεφρών και Ουροφόρων Οδών**

Πλατύστομο, Λουτράκι, Καλλιθέα Ρόδου,...

◉ **Περιφερικών Νεύρων**

Καμένα Βούρλα, Θερμοπύλες, Κύθνος, Μέθανα, Αιδηψός,...

◉ **Στομάχου και εντέρων**

Πλατύστομο, Λουτράκι, Καλλιθέα Ρόδου,...

◉ Θεραπείες

Οι θεραπείες που παρέχονται στις
ιαματικές πηγές είναι οι εξής:

- ❖ Η Υδροθεραπεία, η οποία έχει δύο
μορφές την **εσωτερική
υδροθεραπεία** και την **εξωτερική
υδροθεραπεία**
- ❖ Η Θαλασσοθεραπεία
- ❖ Η Πηλοθεραπεία και
- ❖ Η Κλιματοθεραπεία

◉ Υδροθεραπεία

Ονομάζεται η αγωγή, η οποία στηρίζεται στην
εφαρμογή του ιαματικού νερού ως θεραπευτικό
μέσο. Η υδροθεραπεία ως εφαρμογή περιλαμβάνει
πολλές και διαφορετικές μορφές.

Μορφές Υδροθεραπείας

- ✓ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΥΔΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑ
- Ποσιθεραπεία
- Εισπνοθεραπεία
- ✓ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΥΔΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

◉ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΛΟΥΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

◉ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΛΟΥΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

Η Ιαματική Λουτροθεραπεία εφαρμόζεται σε ένα μεγάλο αριθμό ασθενειών από τα περισσότερα συστήματα (αναπνευστικό, κυκλοφορικό, πεπτικό, νευρικό, μυοσκελετικό, νεφρούς ,δέρμα κλπ.)

◉ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΠΟΣΙΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

- ✓ Παθήσεις της θρέψης και των ουροφόρων οδών
- ✓ Παθήσεις του ήπατος και χοληφόρων οδών
- ✓ Παθήσεις πεπτικού συστήματος

◉ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΕΙΣΠΝΕΥΣΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

- ✓ Παθήσεις αναπνευστικού συστήματος

◉ ΑΝΤΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΛΟΥΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

- Παθήσεις της καρδιάς
- Ανεπάρκεια στεφανιαίων
- Αιμορραγίες διαφόρων οργάνων- βαριές μορφές διαβήτη με έκδηλη εξασθένηση του οργανισμού

◉ ΑΝΤΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΠΟΣΙΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

- Λιθιάσεις των νεφρών ή της κύστης με συχνές κρίσεις ή αιματουρία ή με ογκώδεις λίθους, νεφρίτιδες, πυελίτιδες ή κυστίτιδες σε οξεία φάση .
- Χολολιθιάσεις με συχνούς κολικούς ή μεγάλους λίθους, χολοκυστίτης στην οξεία φάση, πρόσφατο έλκος του στομάχου ή του δωδεκαδακτύλου

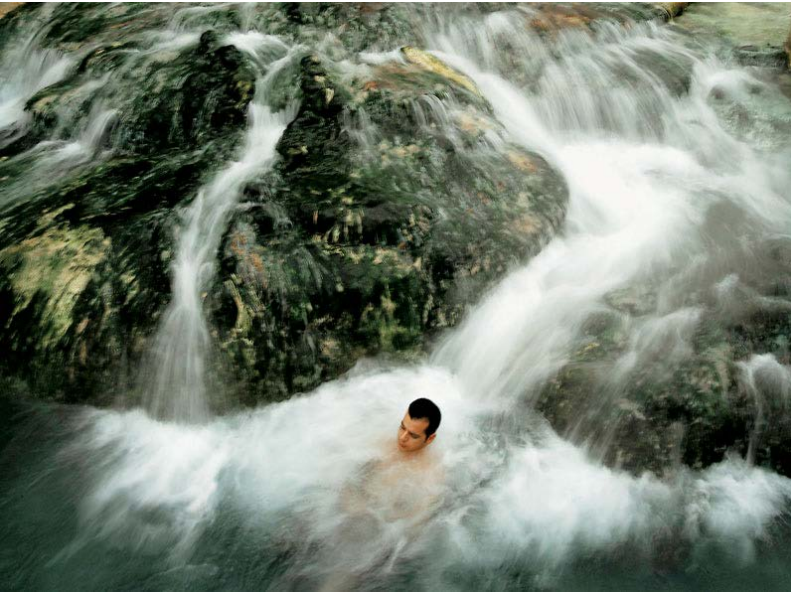
◉ ΑΝΤΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΕΙΣΠΝΕΥΣΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

- Παθήσεις του αναπνευστικού συστήματος σε οξεία φάση .
- Νεφρική, ηπατική και καρδιακή ανεπάρκεια.
- Σακχαρώδης διαβήτης.

ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ

ΑΝΤΕΝΔΕΙΞΕΙΣ

ΛΟΥΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

ΠΟΣΙΘΕΡΑΠΕΙΑ

ΕΙΣΠΙΝΕΥΣΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

◉ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΥΔΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

❖ Λουτροθεραπεία

Ανάλογα με τη θερμοκρασία των
ιαματικών νερών χωρίζονται σε:

- ✓ ψυχρά (με θερμοκρασία νερού μέχρι 20ο C),
- ✓ υπόθερμα (με θερμοκρασία 20-30ο C),
- ✓ θερμά (με θερμοκρασία νερού 30-38ο C) και
- ✓ υπέρθερμα (με θερμοκρασία ανώτερη των 38ο C).

➤ Τα ιαματικά λουτρά ενδείνυνται για:

- ✓ Αρθροπάθειες
- ✓ Ρευματοπάθειες
- ✓ Δερματοπάθειες
- ✓ Ορισμένες περιφερειακές αγγειοπάθειες

◉ Καταιωνήσεις

Οι καταιωνήσεις με κατάλληλη πίεση νερού
μπορεί να είναι ψυχρές, χλιαρές, θερμές και
υπέρθερμες.

➤ Ενδείκνυνται για:

Ρευματικές παθήσεις

◉ Υδρομαλάξεις

➤ Στηρίζονται στην εφαρμογή πίεσης στο
ανθρώπινο σώμα, ενώ αυτό βρίσκεται μέσα
στο ιαματικό νερό.

➤ Η θερμοκρασία του μεταλλικού νερού
κυμαίνεται μεταξύ 34- 37ο K

❖ Ενδείκνυνται για :

➤ Μετατραυματικές θεραπείες καταγμάτων
και κακώσεων-Αρθροπάθειες-Οσφυαλγίες-
Ισχιαλγίες-Σπονδυλοαρθρίτιδες κ.ά.

◉ Υδροκινησιοθεραπεία

➤ Είναι ο συνδυασμός της λουτροθεραπείας
και της κινησιοθεραπείας μέσα στο νερό

✓ Ενδείκνυνται για:

➤ Ρευματικές παθήσεις

➤ Μυοσκελετικές παθήσεις

ΚΑΤΑΙΩΝΗΣΕΙΣ

ΥΔΡΟΚΙΝΗΣΙΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

ΥΔΡΟΜΑΛΑΞΕΙΣ

◉ Πηλοθεραπεία:

Η πηλοθεραπεία αποτελεί μορφή θεραπευτικής αγωγής. Πραγματοποιείται με ώριμο θεραπευτικό πηλό.

➤ Ενδείκνυται για:

- ✓ Παθήσεις του μυοσκελετικού συστήματος
- ✓ Γυναικολογικές παθήσεις
- ✓ Δερματολογικές παθήσεις
- ✓ Αρθροπάθειες
- ✓ Εκζέματα
- ✓ Ψωριάσεις κ.ά.

◉ Θαλασσοθεραπεία:

Η θαλασσοθεραπεία είναι μια μορφή αγωγής υγείας κατά την οποία γίνεται χρήση θαλασσινού νερού ή και άλλων φυσικών πόρων για θεραπεία, πρόληψη, φυσική κατάσταση.

➤ Ενδείκνυται για:

- ✓ Παθήσεις του καρδιαγγειακού συστήματος
- ✓ Παθήσεις του αναπνευστικού συστήματος
- ✓ Δερματολογικές παθήσεις
- ✓ Μυοσκελετικές παθήσεις
- ✓ Ρευματικές παθήσεις κ.ά.

◉ **Κλιματοθεραπεία:**

Η μέθοδος θεραπείας που γίνεται με την εκμετάλλευση των ιδιοτήτων του κλίματος.

➤ Το θαλάσσιο κλίμα ειδικά ενδείκνυται για:

1. Παθήσεις του αναπνευστικού συστήματος
2. Παθήσεις του αγγειακού συστήματος κ.ά

◉ **Οδηγίες για την σωστή λουτροθεραπεία**

❖ **Πριν την εισαγωγή στο λουτήρα**

Πριν ξεκινήσετε για ιαματικά λουτρά να είστε γαλήνιοι, ξεκούραστοι, ευδιάθετοι, έχοντας αφήσει πίσω προβλήματα και στενοχώριες.

❖ **Κατά τη διάρκεια της λουτροθεραπείας**

Κατά τη διάρκεια της λουτροθεραπείας πρέπει να ακολουθείται μια ποικίλη και σωστή διατροφή με φρέσκες τροφές. Ένας κύκλος θεραπείας περιλαμβάνει 10-20 μπάνια και δεν πρέπει να ξεπερνά το ένα μπάνιο την ημέρα. Η θερμοκρασία του νερού πρέπει να είναι 32ο -38ο C και η διάρκεια του λουτρού πρέπει να διαρκεί 20 περίπου λεπτά.

❖ **Μετά το τέλος της λουτροθεραπείας**

Χρειάζονται περίπου 20 λεπτά έτσι ώστε η θερμοκρασία του σώματος να επανέλθει στα φυσιολογικά επίπεδα. Με την πόση θερμού ιαματικού νερού αναπληρώνετε υγρά του σώματος που χάθηκαν κατά τη διάρκεια της λούσης.

Η ΦΥΣΙΚΟΧΗΜΙΚΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΗΓΩΝ

Η ΦΥΣΙΚΟΧΗΜΙΚΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΗΓΩΝ

ΙΑΜΑΤΙΚΟΣ ΦΥΣΙΚΟΣ ΠΟΡΟΣ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΠΗΓΗΣ	ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ	ΡΑΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ
Αγίας Ειρήνης (ΚΩ)	χλωριονατριούχος οξανθρακική	45.6ο Κ	-
Αγίας Παρασκευής (Χαλκιδικής)	χλωριονατριούχος αλκαλική γαιών οξυπηγή	25.2ο Κ	0.36 μονάδες Mache
Αγιάσματα (Κεράμου Χίου)	χλωριονατριούχος	68.6ο Κ	0.20 μονάδες Mache
Άγιοι Απόστολοι (Χαλκιδικής)	αλκαλικών γαιών οξυπηγή	-	-
Άγιος Βάρβαρος (Τρούφου Βονίτσης)	υδροθειούχος	15.2ο Κ	0.20 μονάδες Mache
Άγιος Φωκάς (Κώ)	αλιπηγή	44.9ο Κ	1.40 μονάδες Mache
Αγραμπίδοκαμπος (Ναυπακτίας)	υδροθειούχος	17ο Κ	0.28 μονάδες Mache
Αδάμας (Μήλος)	ομοιόθερμος, χλωριονατριούχος οξυπηγή	35ο Κ	2.5 μονάδες Mache

○ **Η ΡΑΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΙΚΩΝ ΥΔΑΤΩΝ**

Όλα τα μεταλλικά ύδατα σχεδόν, των πηγών της Ελλάδος εμφανίζουν ποσό της ραδιενέργειας, αλλά για να καταταχθεί μια πηγή στην κατηγορία των ραδιενεργών πρέπει να περιέχει καθορισμένο ποσό ραδιενέργειας.

○ Ανάλογα της περιεκτικότητας σε ραδιενέργεια κατατάσσουμε τις πηγές σε κατηγορίες.

1. *Ισχυρές ραδιενεργές μεταλλικές πηγές με περιεκτικότητα ραδιενέργειας πλέον των 100 μονάδων Mache*

α/α	Μεταλλικές πηγές	Ραδιενέργεια	Θερμοκρασία
	Αλιπηγές		
1	Πηγή Κράτσα Ικαρίας	240 μονάδες Mache	46,8° K
2	Πηγή Μουσταφά Λίντζι	350 μονάδες Mache	43° K
3	Πηγή Απόλλωνος	557 μονάδες Mache	45.3° K
4	Πηγή Αρτέμιδος	754 μονάδες Mache	50.4° K
	Χλωριονατριούχες		
5	Πηγή Παπαστρα΄ του Καμ.Βούρλων	280.8 μονάδες Mache	41.4° K
6	Πηγή Μεταξά	348.1 μονάδες Mache	38.1° K

2. Μέτριες ραδιενεργές μεταλλικές πηγές με ραδιενέργεια 20 -100 μονάδες Mache

α/α	Μεταλλικές πηγές	Ραδιενέργεια	Θερμοκρασία
	Αλιπηγές		
1	Πηγή Χλιό - Θερμό Ικαρίας	32 μονάδες Mache	33.5° K
2	Πηγή Αγίας Κυριακής Ικαρίας	50- 54 μονάδες Mache	40.3° K
3	Πηγή Θέρμαι Σύλλα Αιδηψού	58 μονάδες Mache	34.5° K
4	Πηγή Παμφίλη Ικαρίας	80 μονάδες Mache	52.5° K
	Χλωριονατριούχες		
5	Πηγή Αγίων Αναργύρων Κύθνου	25 μονάδες Mache	38.8° K
6	Πηγή Δήμου Λουτρακίου	31 μονάδες Mache	30.4° K

3. Ασθενείς ραδιενεργές μεταλλικές πηγές με ραδιενέργεια 3.5 – 20 μονάδες Mache.

α/α	Μεταλλικές πηγές	Ραδιενέργεια	Θερμοκρασία
Αλιπιγές			
1	Πηγή Κακκάβου Κύθνου	4.1 μονάδες Mache	52.3° K
2	Πηγή Σπηλαίου Θέρμων Ικαρίας	6.5 μονάδες Mache	52.8° K
3	Πηγή Θερμού Ικαρίας	9 μονάδες Mache	58.7° K
Χλωριονατριούχες			
4	Πηγή Ε.Ο.Τ. Λουτρακίου	11.4 μονάδες Mache	31.3° K
5	Πηγή Πολυχνίτου Λέσβου	6 μονάδες Mache	81.4° K
6	Πηγή Ευθαλούς Λέσβου	14.7 μονάδες Mache	46.5° K
Υδροθειοχλωριονατριούχες			
7	Πηγές Τραϊανουπόλεως	5.3 μονάδες Mache	50.6° K
Αλκαλικές θειοπηγές			
8	Πηγή Βυζαντινού Λουτρώνος Ν. Απολλώνιας	4.3 μονάδες Mache	38.8° K
Αλκαλικές οξυπηγές			
9	Πηγή Πηγή πόσιμου ύδατος Νιγρίτης	7.1 μονάδες Mache	24.5° K
Των αλκαλικών γαιών υδροανθρακικές οξυπηγές			
10	Πηγή πόσιμου ύδατος μεταλλικού Σουρωτής	7.2 μονάδες Mache	19.6° K

NOMOI ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΗΓΕΣ
– ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΠΗΓΩΝ

- ◉ Η αναγνώριση από την επιτροπή των ιαματικών πηγών είναι μια εισήγηση προς τον/την Υπουργό Τουρισμού που περιέχει τις ιατρικές ενδείξεις και αντενδείξεις, την χημική σύσταση της πηγής και παρέχουν μια προσωρινή βεβαίωση λειτουργίας, που χορηγείτε από το τμήμα ιαματικών πηγών του Ε.Ο.Τ., ωστόσο αναγνωρισθεί η πηγή.
- ◉ Το νομοθετικό πλαίσιο των ιαματικών πηγών αρχίζει με το βασικό Νόμο 2188/1920 που καθορίζει τον χαρακτηρισμό, την ανακήρυξη, την κυριότητα και λειτουργία των ιαματικών πηγών της χώρας.
- ◉ Παράλληλα, τα Β.Δ. 7/21.8.1920 και Β.Δ./ 18.8.1920 ορίζουν αφενός τον τρόπο διενέργειας δημοπρασίας προς ενοικίαση των ιαματικών πηγών του Κράτους.
- ◉ Με το Νόμο 4844/30 `` Περί διατάξεων αφορώσων την εκμετάλλευσιν των ιαματικών πηγών `` ορίζεται, γύρω από την κάθε ιαματική πηγή, προστατευτική περιοχή σε ακτίνα χιλίων μέτρων.
- ◉ Ο Αναγκαστικός Νόμος (Α.Ν.) 2531/5/7.9.1940 αναφέρεται στη συγκρότηση επιτροπών για μελέτη ειδικών θεμάτων τουρισμού και επομένως κατάργηση όλων των προηγούμενων

- ◉ Ο **Α.Ν. 1813/1951** αποτελεί συμπλήρωση του προηγούμενου νόμου και ορίζει τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.) ως φορέα εποπτείας και ελέγχου των ιαματικών πηγών της χώρας.

Ακολουθούν τροποποιήσεις του **Ν.Δ.3016/154** και κυρίως τροποποιήσεις και συμπληρώσεις του **Ν.4086/1960** που κατατάσσει τις ιαματικές πηγές:

- ◉ σε **Τουριστικής Σημασίας** οι οποίες υπάγονται στην άμεση αρμοδιότητα του Ε.Ο.Τ. και
- ◉ σε **Τοπικής Σημασίας** που η λειτουργία τους τελεί υπό την αρμοδιότητα του Υπουργείου Εσωτερικών ασκούμενη από τον οικείο Νομόρχη.

Με αυτό τον Νόμο παραχωρείται η εκμετάλλευση των ιαματικών πηγών Τοπικής Σημασίας υποχρεωτικά στους Δήμους και τις Κοινότητες ή τα Νομαρχιακά Ταμεία, στα διοικητικά όρια των οποίων αναβλύζουν οι πηγές.

- ❖ Αναγνώριση ιαματικών φυσικών πόρων – διαδικασία – κυριότητα – άρση αναγνώρισης
- ❖ Μητρώο Ιαματικών Φυσικών Πόρων
- ❖ Προστασία ιαματικών πόρων
- ❖ Διαχείριση – Παραχώρηση σε τρίτους
- ❖ Άδειες Εγκαταστάσεων ιαματικού τουρισμού – προδιαγραφές – ειδικό σήμα λειτουργίας
- ❖ Έλεγχος – Κυρώσεις

⊙ **Κοινοτική οδηγία**

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για την εφαρμογή των δικαιωμάτων των ασθενών στη διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη (24/EU/2011)

- **Στόχος** :Η παρούσα οδηγία ορίζει ένα γενικό πλαίσιο για την παροχή ασφαλούς, υψηλής ποιότητας και αποτελεσματικής διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης.
- **Πεδίο εφαρμογής** :Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται όσον αφορά την παροχή υγειονομικής περίθαλψης, ανεξαρτήτως του τρόπου με τον οποίο αυτή οργανώνεται, παρέχεται και χρηματοδοτείται και ανεξαρτήτως του αν είναι δημόσια ή ιδιωτική.

◎ **Ορισμοί :**

- ✓ «υγειονομική περίθαλψη» είναι μια υπηρεσία υγείας που παρέχεται από ένα επαγγελματία υγείας ή υπό την επίβλεψη ενός επαγγελματία υγείας που ασκεί το επάγγελμά του, ανεξαρτήτως του τρόπου με τον οποίο η υπηρεσία αυτή οργανώνεται, παρέχεται και χρηματοδοτείται και ανεξαρτήτως του αν είναι δημόσια ή ιδιωτική
- ✓ «διασυνοριακή υγειονομική περίθαλψη» είναι η υγειονομική περίθαλψη που παρέχεται σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο είναι ασφαλισμένος ο ασθενής ή η υγειονομική περίθαλψη που παρέχεται σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο κατοικεί, είναι εγγεγραμμένος ή έχει την έδρα του ο πάροχος της υγειονομικής περίθαλψης
- ✓ «πάροχος υγειονομικής περίθαλψης» είναι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που παρέχει νόμιμα υγειονομική περίθαλψη στο έδαφος ενός κράτους μέλους
- ✓ «ασθενής» είναι κάθε φυσικό πρόσωπο που λαμβάνει, ή επιθυμεί να λάβει, υγειονομική περίθαλψη σε ένα κράτος μέλος

ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ
ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΙΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΑΥΤΩΝ

Σύμφωνα με το Ν. 2636/2006 όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε, η διοίκηση και διαχείριση των Ιαματικών Πηγών Τουριστικής σημασίας την οποία είχε ο Ε.Ο.Τ. περιήλθε στην Εταιρεία Τουριστικής Ανάπτυξης (Ε.Τ.Α. Α.Ε.).

- Οι ιαματικές πηγές στις οποίες Διοίκηση και Διαχείριση έχει η Ε.Τ.Α. Α.Ε. είναι οι ακόλουθες:

ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΣΕΣ ΜΕ ΑΥΤΕΠΙΣΤΑΣΙΑ
ΤΗΣ Ε.Τ.Α. Α.Ε.

- ❖ ΑΙΔΗΨΟΥ ΕΥΒΟΙΑΣ
- ❖ ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ
- ❖ ΚΑΪΑΦΑ ΗΛΕΙΑΣ
- ❖ ΚΥΘΝΟΥ ΚΥΚΛΑΔΩΝ
- ❖ ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ
- ❖ ΝΙΓΡΙΤΑΣ ΣΕΡΡΩΝ
- ❖ ΥΠΑΤΗΣ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΣΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ Ε.Τ.Α. Α.Ε. ΩΣ
ΜΙΣΘΩΜΕΝΕΣ ΣΕ ΙΔΙΩΤΕΣ Η ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΕΣ
ΣΕ ΤΡΙΤΟΥΣ (ΟΤΑ)

- ΜΕΘΑΝΩΝ μισθωμένη στη “VOLCANIC SPA”
- ΠΛΑΤΥΣΤΟΜΟΥ μισθωμένη στην «ΠΛΑΤΥΣΤΟΜΟ ΑΕ»
- ΚΥΛΛΗΝΗΣ μισθωμένη στην «ΛΟΥΤΡΑ ΚΥΛΛΗΝΗΣ ΑΕ»
- ΚΑΜΕΝΩΝ ΒΟΥΡΛΩΝ μισθωμένη στην «ΓΑΛΗΝΗ ΑΕ, Ξ.Τ.Ε.»
- ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ παραχωρημένη στην «ΑΕΝΑΚ ΚΑΒΑΛΑΣ»
- ΛΑΓΚΑΔΑ παραχωρημένη στο «ΔΗΜΟ ΛΑΓΚΑΔΑ»
- ΣΜΟΚΟΒΟΥ παραχωρημένη στο «ΔΗΜΟ ΜΕΝΕΛΕΪΔΟΣ»
- ΣΟΥΡΩΤΗ (εμφιαλωτήριο) παραχωρημένη στη «ΣΟΥΡΩΤΗ ΑΕ»
- ΞΥΝΟ ΝΕΡΟ (εμφιαλωτήριο) παραχωρημένη στο «ΔΗΜΟ ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ»

**ΜΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΣΕΣ ΙΑΜΑΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ (υπό τη Διοίκηση και Διαχείριση
της Ε.Τ.Α. Α.Ε.)**

- ✓ ΚΙΡΡΑ ΦΩΚΙΔΟΣ
- ✓ ΠΟΤΑΜΙΟ ΣΑΜΟΥ
- ✓ ΣΟΥΛΑΝΤΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑ
- ✓ ΚΟΥΝΟΥΠΕΛΙΟΥ ΗΛΕΙΑΣ (ΛΟΥΤΡΑ ΥΡΜΙΝΗΣ)
- ✓ ΘΕΡΜΟ ΛΕΥΚΑΔΟΣ ΙΚΑΡΙΑΣ
- ✓ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ ΡΟΔΟΥ (η Μονάδα έχει παραχωρηθεί στο Δήμο Καλλιθέας Ρόδου χωρίς ωστόσο να λειτουργεί ως ιαματική πηγή.)
- ✓ ΚΟΝΙΑΒΙΤΗ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ (υπάρχουν υπαίθριες δεξαμενές ιαματικού νερού και γίνονται ελεύθερα λούσεις).
- ✓ ΚΑΛΛΙΔΡΟΜΟΥ (ΨΩΡΟΝΕΡΙΑ) ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ (υπάρχει υπαίθρια δεξαμενή ιαματικού νερού και γίνονται ελεύθερα λούσεις).

- ◉ Οι υπόλοιπες ιαματικές πηγές που αναγράφονται πιο κάτω ανήκουν στην κατηγορία των χαρακτηρισμένων ως ιαματικών πηγών πρώην ΤΟΠΙΚΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ, των οποίων η διοίκηση σύμφωνα με το Ν.4086/1960 περιήλθε στους Δήμους και Κοινότητες.
- ◉ Σήμερα σύμφωνα με τον παρόντα Νόμο, ο διαχωρισμός αυτός έχει καταργηθεί (καθώς και των ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ) χωρίς ωστόσο να αλλάξει το νομικό πλαίσιο που τις διέπει. Σύμφωνα με το Ν.4086/1960 η διοίκηση και διαχείριση των ιαματικών πηγών τοπικής σημασίας περιέρχεται στους ΟΤΑ (αρχικά στις Νομαρχίες οι οποίες με τη σειρά τους παραχωρούν την εκμετάλλευση στους οικείους Δήμους).

ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ
ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΙΣ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΑΥΤΩΝ

ΙΑΜΑΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΠΡΩΗΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ

✓ ΤΡΑΪΑΝΟΥΠΟΛΗΣ ΕΒΡΟΥ	✓ ΞΥΓΚΙΑ ΟΡΘΟΝΙΩΝ ΖΑΚΥΝΘΟΥ
✓ ΨΑΡΟΘΕΡΜΩΝ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ	✓ ΑΓΙΟΥ ΒΑΡΒΑΡΟΥ ΤΡΥΦΟΥ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ
✓ ΚΡΗΝΙΔΩΝ ΓΕΝΗΣΑΙΣ (ΠΟΤΑΜΙΑΣ)	✓ ΑΓΡΑΠΙΔΟΚΑΜΠΟΥ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ
✓ ΕΧΙΝΟΥ ΞΑΝΘΗΣ	✓ ΚΟΚΚΙΝΟ ΣΤΕΦΑΝΙ ΛΑΡΙΣΑΣ
✓ ΘΕΡΜΙΑ (ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ- ΔΡΑΜΑΣ)	✓ ΚΡΕΜΑΣΤΩΝ ΒΑΛΤΟΥ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ
✓ ΘΕΡΜΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (ΣΕΔΕΣ)	✓ ΛΙΤΣΕΚΙ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ
✓ ΝΕΑΣ ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	✓ ΣΤΑΧΤΗΣ ΠΟΡΙΑΡΗ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ
✓ ΓΙΑΝΝΕΣ ΚΙΛΚΙΣ	✓ ΑΡΑΧΩΒΙΤΙΚΩΝ ΠΑΤΡΩΝ
✓ ΠΙΚΡΟΛΙΜΝΗΣ ΚΙΛΚΙΣ	✓ ΣΕΛΙΑΝΙΤΙΚΩΝ ΑΙΓΙΟΥ
✓ ΥΔΡΟΓΕΩΤΡΗΣΗ ΠΙΚΡΟΛΙΜΝΗΣ ΚΙΛΚΙΣ	✓ ΞΥΛΟΚΕΡΑΣ ΗΛΕΙΑΣ
✓ ΛΟΥΤΡΩΝ ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ ΠΕΛΛΑΣ (ΑΡΙΔΑΙΑΣ πρώην ΠΟΖΑΡ)	✓ ΠΟΥΡΝΑΡΙ ΠΕΛΟΠΙΟΥ
✓ ΛΟΥΤΡΟΧΩΡΙΟΥ (ΠΕΤΡΑΙΑΣ)	✓ ΦΡΑΣΙΝΙΑΣ ΗΛΕΙΑΣ
✓ ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ ΣΕΡΡΩΝ	✓ ΠΑΛΑΙΟΒΡΑΧΑΣ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ
✓ ΑΓΚΙΣΤΡΟΥ ΣΕΡΡΩΝ	✓ ΣΟΥΒΑΛΑΣ ΑΙΓΙΝΑΣ
✓ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ (ΔΟΥΜΠΙΑ) ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	✓ ΗΡΑΙΑΣ ΓΟΡΤΥΝΙΑΣ
✓ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ (ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ) ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	✓ ΒΡΩΜΟΝΕΡΙΟΥ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
✓ ΑΜΜΟΥΔΑΡΑΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	✓ ΑΓΙΑΣΜΑΤΩΝ ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΝΗΣ ΧΙΟΥ
✓ ΑΓΡΑΠΙΔΩΝ ΛΙΜΝΟΧΩΡΙΟΥ	✓ ΘΕΡΜΩΝ ΚΑΛΥΜΝΟΥ (ΔΕΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ)
✓ ΚΙΒΩΤΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	✓ ΜΑΝΔΡΑΚΙΟΥ ΝΙΣΥΡΟΥ
✓ ΑΜΑΡΑΝΤΟΥ ΚΟΝΙΤΣΗΣ	✓ ΑΔΑΜΑΝΤΟΣ ΜΗΛΟΥ
✓ ΚΑΒΑΣΙΛΩΝ ΠΥΞΑΡΙΑΣ	✓ ΠΑΝΑΣΣΟΥ ΧΑΝΙΩΝ
✓ ΠΡΕΒΕΖΗΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ	✓ ΜΕΣΑ ΧΩΡΙΟ (ΛΙΜΠΙΝΑΡΕ) ΧΑΝΙΩΝ
✓ ΔΡΑΝΙΤΣΑΣ- ΚΑΪΤΣΑΣ	✓ ΤΖΑΝΟΥΔΙΑΝΩΝ ΧΑΝΙΩΝ
✓ ΚΟΚΚΙΝΟ ΝΕΡΟ ΛΑΡΙΣΑΣ	

ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΙΑΜΑΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ (Ν. 2188/1920)

- ❖ ΧΑΡΟΥ ΜΗΛΟΥ
- ❖ ΛΟΥΤΡΑ ΩΡΑΙΑΣ ΕΛΕΝΗΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ ιδιόκτητη- δεν λειτουργεί
- ❖ ΓΙΑΛΤΡΩΝ ΕΥΒΟΙΑΣ ιδιοκτησία Χαχάμη Χρήστου
- ❖ ΚΡΑΤΣΑ ΘΕΡΜΑ ΙΚΑΡΙΑΣ ιδιοκτησία Κράτσα- Ματαράγκα
- ❖ ΠΑΜΦΙΛΗ ΘΕΡΜΑ ΙΚΑΡΙΑΣ ιδιόκτητη- δεν λειτουργεί
- ❖ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ ΘΕΡΜΑ ΙΚΑΡΙΑΣ ιδιοκτησία ΔΗΜΟΣ ΙΚΑΡΙΑΣ
- ❖ ΣΠΗΛΙΑ ΘΕΡΜΑ ΙΚΑΡΙΑΣ ιδιοκτησία ΔΗΜΟΣ ΙΚΑΡΙΑΣ
- ❖ ΑΣΚΛΗΠΙΟΣ ΑΓΙΟΣ ΚΗΡΥΚΟΣ ιδιοκτησία ΔΗΜΟΣ ΙΚΑΡΙΑΣ
- ❖ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ιδιοκτησία Ο.Δ.Ε.Π
- ❖ ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ ΑΞΤΕΕ ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ ΜΑΛΙΟΣ ΔΗΜ. ΛΟΥΤΡΑ ΑΙΔΗΨΟΥ
- ❖ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ιδιοκτησία ΚΝΩΣΣΟΣ ΑΞΤΕΕ ΦΩΤΗΣ ΜΠΑΛΑΚΑΣ
- ❖ ΑΙ ΠΗΓΑΙ ιδιοκτησία ΝΙΚΟΛΑΣΟΣ ΔΗΜ. ΜΠΑΛΑΛΑΣ (ΛΟΥΤΡΑ ΑΙΔΗΨΟΥ)
- ❖ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ιδιοκτησία ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ (ΛΟΥΤΡΑ ΑΙΔΗΨΟΥ)
- ❖ ΣΚΟΥΡΤΑΝΙΩΤΗ ιδιοκτησία ΣΚΟΥΡΤΑΝΙΩΤΗ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ (ΛΟΥΤΡΑ ΑΙΔΗΨΟΥ)
- ❖ ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ιδιοκτησία ΔΙΑΜΑΝΤΗ (Δεν λειτουργεί)- (ΛΟΥΤΡΑ ΑΙΔΗΨΟΥ)
- ❖ ΑΓΙΟΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ ιδιοκτησία ΡΙΖΟΥ ΜΠΑΣΙΑ (ΛΟΥΤΡΑ ΑΙΔΗΨΟΥ)
- ❖ ΔΗΜΟΥ ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ (ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ) ιδιοκτησία ΔΗΜΟΣ ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ
- ❖ ΘΕΡΜΗΣ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ ιδιοκτησία Τ.Σ.Α.Υ.
- ❖ ΕΥΘΑΛΟΥΣ ΛΕΣΟΥ ιδιοκτησία ΔΗΜΟΣ ΜΗΘΥΜΝΗΣ

ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ
ΙΑΜΑΤΙΚΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ
ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΙΣ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΑΥΤΩΝ

- ❖ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗ (ΛΙΣΒΟΡΙΟΥ) ιδιοκτησία ΔΗΜΟΣ ΠΟΛΥΧΝΙΤΟΥ
- ❖ ΚΟΛΠΟΥ ΓΕΡΑΣ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ ιδιοκτησία ΔΗΜΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ
- ❖ ΠΟΛΥΧΝΙΤΟΥ ΛΕΣΒΟΥ ιδιοκτησία ΔΗΜΟΣ ΠΟΛΥΧΝΙΤΟΥ
- ❖ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥ ΛΕΣΒΟΥ (ΔΕΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ)
- ❖ ΧΡΙΣΤΟΥ ΑΘΕΡΜΗ (ΔΕΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ)
- ❖ ΧΑΝΟΠΟΥΛΟΥ ΑΡΤΑΣ ιδιοκτησία ΚΑΡΑΠΑΝΟΥ
- ❖ ΠΟΣΙΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ ΠΗΓΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ (ΔΕΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ)
- ❖ ΠΟΣΙΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ ΠΗΓΗ ΚΑΡΑΝΤΑΝΗ ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ (ΔΕΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ)
- ❖ ΠΟΣΙΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ ΣΑΡΙΖΑ ΑΝΔΡΟΥ ιδιοκτησία ΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΟΥ
- ❖ ΜΟΥΡΤΣΙΑΝΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ιδιοκτησία ΣΩΚΟΥ, ΣΙΑΔΗΜΑ, ΔΕΛΗΜΗΤΣΟΥ, ΤΣΑΠΑΡΑ
- ❖ ΧΕΛΩΒΑ ΜΠΑΝΙΩΤΗ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ιδιοκτησία ΖΩΓΟΠΟΥΛΟΥ
- ❖ ΑΙ ΠΗΓΑΙ ΜΕΘΑΝΑ ιδιοκτησία ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΑΝΟΣ & ΣΙΑ
- ❖ ΑΓΙΟΥ ΦΩΚΑ ΚΩ ιδιοκτησία ΔΗΜΟΣ ΚΩ
- ❖ ΘΕΡΜΩΝ ΛΗΜΝΟΥ ιδιοκτησία ΔΗΜΟΣ ΜΥΡΙΝΑΣ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- ◉ Η Ελλάδα είναι πλούσια σε ιαματικές πηγές με νερά που έχουν ποικίλη φυσικοχημική σύσταση και ενδείκνυται για εφαρμογή στη σύγχρονη φυσική υδροθεραπεία.
- ◉ Συναντάται μόνο η μορφή της θεραπείας και όχι η προσφορά υπηρεσιών που έχουν σχέση με την αναζωογόνηση του οργανισμού
- ◉ Ο ιαματικός τουρισμός και ο τουρισμός υγείας αποτελούν δύο διαφορετικά πράγματα, έστω και αν έχουν κοινό σκοπό των πρόληψη, την επανάκτηση και τη διατήρηση της υγείας.
- ◉ Ο θερμαλισμός, η κλιματοθεραπεία και η θαλασσοθεραπεία μπορούν να αποτελέσουν νέες μορφές τουρισμού που θα συμβάλουν στην:
  - ❖ πρόληψη,
  - ❖ αποκατάσταση της υγείας,
  - ❖ Ξεκούραση

Δηλαδή ταυτόχρονη ανάγκη για διακοπές και θεραπεία μαζί σε ένα πρότυπο περιβάλλον.

- ◉ Η βελτίωση των εγκαταστάσεων των λουτροπόλεων της χώρας με σύγχρονη υποδομή και εξοπλισμό είναι αναγκαία για την πλήρη αξιοποίηση των ιαματικών ιδιοτήτων των νερών
- ◉ Με την ένταξη των πηγών σε ένα πλέγμα ποικίλων εγκαταστάσεων που να συνδυάζουν και άλλες δραστηριότητες επιτυγχάνεται η ανάδειξή τους σε παραθεριστικά κέντρα τουρισμού μακράς παραμονής και όλων των ηλικιών
- ◉ Επομένως βασικός σκοπός των αναπτυξιακών σχεδιασμών του τομέα του τουρισμού θα πρέπει να είναι η προσέλκυση επενδύσεων, ώστε να αναπτυχθούν και στην Ελλάδα σύγχρονα κέντρα τουρισμού υγείας

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- http://www.google.gr/imgres?imgurl=http%3A%2F%2Fasset.tovima.gr%2Fvimawebstatic%2F%2FB0BA37A57E67F98F61E666A49E8F6B77.jpg&imgrefurl=http%3A%2F%2Fwww.tovima.gr%2Ffinance%2Farticle%2F%3Faid%3D517350&h=466&w=622&tbnid=5X0pCdq6NEMjjM%3A&zoom=1&docid=pI3ArVsnBhU4EM&ei=iJwwU6a4K-mI4AS_woCgCQ&tbnid=isch&ved=0CGsQhBwwCA&iact=rc&dur=735&page=1&start=0&ndsp=16
- http://www.google.gr/imgres?imgurl=http%3A%2F%2Fasset.tovima.gr%2Fvimawebstatic%2F%2F499F7284549B9055870F5126DD9BE00A.jpg&imgrefurl=http%3A%2F%2Fwww.tovima.gr%2Fsociety%2Farticle%2F%3Faid%3D497342&h=414&w=622&tbnid=M5A0wXj_fvUAWM%3A&zoom=1&docid=Gdbn8SfAZZW9cM&ei=Up0wU7jLLDa4QTQgoGADw&tbnid=isch&ved=0CFMQhBwwAA&iact=rc&dur=3969&page=1&start=0&ndsp=15
- http://www.google.gr/imgres?sa=X&biw=1366&bih=643&tbnid=kU5265ZxP-FPNM%3A&imgrefurl=http%3A%2F%2Fwww.diakopes.gr%2Fdestinations%2Feastern-makedonia%2Fkavala%2Floutra-elftheron%2F%3Fcid%3D40294&docid=38RH5O30SMO8EM&imgurl=http%3A%2F%2Fwww.diakopes.gr%2Ffiles%2F1%2FMedia%2F2012%2F04%2F18%2Fpoli_kastro_01.jpg%253Fmaxwidth%253D645%2526maxheight%253D400%2526mode%253Dcrop%2526scale%253Dboth%2526align%253Dmiddlecenter&w=645&h=400&ei=TKMwU7fwFsaThgf5loDADg&zoom=1&ved=0CFcQhBwwAQ&iact=rc&dur=421&page=1&start=0&ndsp=16
- <http://www.thermalsprings.gr/index.php/el/piges/geografiki-anazhthsh>
- http://www.google.gr/imgres?sa=X&biw=1366&bih=643&tbnid=cSyJXrYbblAhOM%3A&imgrefurl=http%3A%2F%2Fwww.ethnos.gr%2Fentheta.asp%3Fcatid%3D24300%26subid%3D2%26pubid%3D63680689&docid=EQufnhBTCGGXpM&imgurl=http%3A%2F%2Fcontent-mcdn.ethnos.gr%2Ffilesystem%2Fimages%2F20120705%2Fflow%2Fassets_LARGE_t_213761_54084217.JPG&w=800&h=594&ei=8bEwU_LaDoTctAbiuIGgBA&zoom=1&ved=0CFoQhBwwAg&iact=rc&dur=664&page=1&start=0&ndsp=18

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ◉ http://www.google.gr/imgres?biw=1366&bih=643&tbm=isch&tbnid=yIfwi1lxUIQw-M%3A&imgrefurl=http%3A%2F%2Fwww.ethnos.gr%2Ftheta.asp%3Fcatid%3D23523%26subid%3D2%26pubid%3D63169298&docid=7XMnRsgbHfse1M&imgurl=http%3A%2F%2Fcontent-mcdn.ethnos.gr%2Ffilesystem%2Fimages%2F20110624%2Fflow%2Fassets_LARGE_t_183762_53597912.JPG&w=800&h=1200&ei=vLIwU-vPIYWRswajpYDwAg&zoom=1&ved=0CFIQhBwwAA&iact=rc&dur=707&page=1&start=0&ndsp=19
- ◉ http://www.google.gr/imgres?biw=1366&bih=643&tbm=isch&tbnid=MoyUd0o9JvmKM%3A&imgrefurl=http%3A%2F%2Fwww.thermaesyllaspa-hotel.com%2Fthermae-sylla-spa-hotel%2FArticle%2FID%2F42%2FSession%2F1-KAagyysc-1-IP%2FSpa_amp%3B_Medical_Wellness_2.htm&docid=Z2gEv68hw74OSM&itg=1&imgurl=http%3A%2F%2Fwww.thermaesyllaspa-hotel.com%2Fwcms%2Fclients%2F137200855051723%2Fimages%2F48658200819071722.JPG&w=420&h=420&ei=cLMwU5zZDIOHtQaHw4C4Bw&zoom=1&ved=0CJ8BEIQcMbc&iact=rc&dur=711&page=2&start=18&ndsp=25
- ◉ http://www.google.gr/imgres?biw=1366&bih=643&tbm=isch&tbnid=WwX5NvNPaeU5mM%3A&imgrefurl=http%3A%2F%2Ffiamatika.gr%2Ftag%2F%25CE%25B9%25CE%25B4%25CE%25B9%25CF%258C%25CF%2584%25CE%25B7%25CF%2584%25CE%25B5%25CF%2582%2F&docid=bCNBL1V1SVkwIM&itg=1&imgurl=http%3A%2F%2Ffiamatikaloutra.files.wordpress.com%2F2014%2F01%2Fimg_20140220_091720.jpg%253Fw%253D800%2526h%253D330%2526crop%253D1&w=800&h=330&ei=ArQwU6yFF8aFtAak-YAY&zoom=1&ved=0CO0CEIQcMFs&iact=rc&dur=698&page=5&start=91&ndsp=24
- ◉ http://www.google.gr/imgres?imgurl=http%3A%2F%2F4.bp.blogspot.com%2F-mUUpOx3ZY8Q%2FUuu_fSmB-MI%2FAAAAAAAAAABug%2F8e960ezP-Ig%2Fs1600%2FCE%25B8%25CE%25B5%25CF%2581%25CE%25BC%25CE%25BF%25CF%2580%25CF%258D%25CE%25BB%25CE%25B5%25CF%2582.jpg&imgrefurl=http%3A%2F%2Fwww.natsioulis.eu%2F2014%2F02%2Fblog-post.html&h=480&w=640&tbnid=MzP7IkC3ZJDtNM%3A&zoom=1&docid=3kpxJZJy-TXFKM&ei=G7UwU7e3CYjvswaI-ICoDg&tbm=isch&ved=0CNABEIQcMcc&iact=rc&dur=1390&page=3&start=38&ndsp=20

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ◉ http://www.google.gr/imgres?imgurl=http%3A%2F%2Ffisiolab.gr%2Fhome%2Fimages%2Fhydro%2Fhydro1%2FP8130261.JPG&imgrefurl=http%3A%2F%2Ffisiolab.gr%2Fhome%2Fhydro.html&h=1536&w=2048&tbnid=WUfLrYEa1zjFyM%3A&zoom=1&docid=r4UljQYX05ReiM&itg=1&ei=ELYwU4LsLcjMtQay_IDICA&tbm=isch&ved=0CFYQhBwwAQ&iact=rc&dur=4290&page=1&start=0&ndsp=17
- ◉ http://www.google.gr/imgres?imgurl=http%3A%2F%2Fwww.myconianambassador.gr%2Fassets%2Fimages%2Fslideshow-redesign%2Fthalassotherapy%2FMyconian-Ambassador-Spa-Thalassotherapy-89.jpg&imgrefurl=http%3A%2F%2Fwww.myconianambassador.gr%2Fgr%2Fmyconian-ambassador-thalassotherapy-spa.html&h=670&w=1600&tbnid=Joj9zUliLGi_TM%3A&zoom=1&docid=I41ikAbFXHwapM&ei=HbowU5exNceQhQf1noGIDQ&tbm=isch&ved=0CIsBEIQcMBI&iact=rc&dur=448&page=2&start=15&ndsp=22
- ◉ http://www.google.gr/imgres?imgurl=http%3A%2F%2Fwww.yannis.gr%2Fwp-content%2Fthemes%2Fmanbiz2%2Ftimthumb.php%3Fsrc%3Dhttp%3A%2F%2Fwww.yannis.gr%2Fwp-content%2Fuploads%2F2012%2F07%2Fmudwom35.jpg&h=550&w=1200&zc=1&imgrefurl=http%3A%2F%2Fwww.yannis.gr%2F&tbnid=z2hUter36gaaLM%3A&zoom=1&docid=cAQAm37z35_Q8M&ei=_rowU8z3ItODhQe-u4DgDA&tbm=isch&ved=0CGQQhBwwBQ&iact=rc&dur=464&page=1&start=0&ndsp=15

ΤΕΛΟΣ
ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ